

ЗМІСТ

Микола Ільницький.

Від «дочасного світла»

до «сурм останнього дня»

3

Поетичні твори

Привітання життя

Пісня про вічну молодість 41

Зриви й крила

1. Прелюдія 42

2. Ракета 42

3. Старе вино 43

4. Пожар 43

5. Дощ 44

6. Орел і літак 44

7. Ожереди 45

8. Лелеки 45

9. Свічка 46

10. Божевільна риба 46

11. Баклажани 47

12. Стратосфера 47

13. Метеор 48

14. Соняшник 48

15. Coda 49

Бронзові м'язи

1. Пісня змагунів 49

2. Біг 1000 метрів 51

3. Скок жердкою 52

4. Дівчина з диском 53

5. Ситківка 53

6. Змагання атлетів 53

Баляда про тінь капітана 54

Пісня мандрівника 57

Романтизм 58

Молодий поет	59
Прочитан	59
Любов	60
Ідеал	60
Альхеція	61
Бджола	61
«І»	62
Подорож літаком	62
Підсвідомість	63
Гіпнотизер	63
Мурашник	64
Шум	64
Вітражі й пейзажі	
1. Осінь	65
2. Перший сніг	65
3. Копання картопель	66
4. Коломийка про провесну	67
5. Під дахом лісу	67
6. Над водою	67
7. Товариство	68
8. Ідилія	68
9. Ожидання	69
10. Собака й місяць	69
Гімн життя	69
Пісня бадьорих бродяг	70
Октостих	71
Лунатизм	71
Чортівський бридж	72
Людина	72
Молитва	73
Прошак під церквою	73
Велика подорож	74
Прощання школи	75
Зелена елегія	75
До музи	77
Вірш про вірші	78
Про строфу	79
Об'явління	79
Ніч	80
Автобіографія	80
Привітання життя	81

Велика гармонія	
Ut in omnibus glorificetur Deus	85
Veni Sancte Spiritus	85
Musica noctis (Вечір)	86
De morte, ч. 1	87
Gloria in excelsis	87
Salve Regina	88
Amen	89
De morte, ч. 4 (Смерть)	89
De morte, ч. 2 (Смерть)	90
Duae viae (Дві дороги)	90
Ars poëtica II, ч. 1	91
Te Deum laudamus	92
Deus Magnificus	92
Advocatus diaboli	93
Vinea divina (Сірина життя)	94
Momentum cum Deo (З Богом сам-на-сам)	94
Resurrectio	95
(Agnus Dei)	95
Litania	96
Ars poëtica II, ч. 4	97
Parvum psalterium (Молитва)	97
(Буденний день)	98
(Наївність)	98
(Свята простота)	99
(Ars poëtica)	100
Veni Creator	100
Ave Maria	101
Mater Dolorosa	101
Liber peregrinorum, ч. 3	102
Confiteor	103
(Зелені свята)	103
Ascensio Domini (Вознесення)	104
Ars poëtica II, ч. 2	105
Ars poëtica II, ч. 3	105
(Рубач, ч. 2)	106
Triangulum (Віра, надія, любов, ч. 1)	106
(Четвертий кут) (Віра, надія, любов, ч. 2)	107
(De morte, ч. 3) Requiem	108
Spes (Віра, надія, любов, ч. 4)	108
Credo (Віра, надія, любов, ч. 3)	109

Agnus Dei	110
Mater Gloriosa	110
Apage satanas	111
Te Deum laudamus, 2	112
Kyrie elejson	112
Magnificat	113
Три перстені	
Автопортрет	117
Три перстені	117
Елегія про співучі двері	118
Елегія про ключі від кохання	123
Елегія про перстень пісні	126
Елегія про перстень молодости	129
Весілля	131
До моєї пісні	131
Ранній вітер	131
Назустріч	132
Корчма	132
На шляху	132
На вітер	133
Пейзаж з вікна	134
Чарки	134
Світанок	134
Веретено	135
Князь	135
Дороги	135
Клени	136
До весни	136
Півень	137
Село	137
Різдво	138
Коляда	138
Зельман	139
Зелена євангелія	139
Праліто	140
Змія	141
Ліс	141
Лист	142
Давній мотив	142
Елегія про перстень ночі	142
Над книжкою поезій	144

Ніч	144
Пізня година	145
Ранок	145
Суворий вірш	145
Стріла	146
Спротив	147
Гірка вино	147
Гірка ніч	148
Поетова весна	148
До нас!	149
Ніч на площі Юра	149
Кличу	150
Ранок юнаків	150
Кінчаючи	152

Книга Лева

Перша глава

Знак Лева	155
Даниїл у ямі левів	156
Баляда про пророка Йону	157
Пісня про дочасне світло	159
Самаритянка біля криниці	160
Шість строф містики	161
Скарга терну	162
Терен співає	162
Пісня про чорні лаври	163

Перше ліричне інтермецо

Шлюб	164
Весіння ніч	164
Троянди	165
Гвоздики	165
Півонії	165
Тюльпани	166
Фіялки	166
Чому?	167
Сутінь	167
Пісенька до сну	168
Три строфи з записника	168
Літній вечір	169
Ars poëtica	169
Ars critica	170
Дружня гутірка	170
Подвійний концерт	171

Друга глава	
Монументальний краєвид	172
Площа янголів	172
Апокаліпсис	173
Зорелев, або сузір'я Лева	173
Чаргород, або як народжуються міти	174
Піски	175
Хоровід	176
Затерті сліди	176
Пісня про незнищенність матерії	177
Океанія, або в долинах морських левів	177
Полярія	178
Арктика	178
Друге ліричне інтермеццо	
Молитва до зір	179
Сірий гімн	179
Коло змін	180
Марнотратний гімн	180
Дно пейзажу	181
Мій давній голос	181
Буря	182
Диво	182
Віщий дуб	183
Колодійство	183
Черемхи	184
Батьківщина	184
Уривок	184
Забута земля	185
Червона китайка	185
До холодних зір	186
Третя глава	
Слово до розстріляних	186
Слово про чорний полк	186
Слово про золотий полк	189
Колискова	190
На три шляхи	191
Стяги в куряві	192
Слово про полк піхоти	194
Зелена євангелія	
Перша глава	
Запрошення	197
Життя по грецьки біос	197

До істот з зеленої зорі	198
Епічний вечір	198
Екстатичний восьмистроф	199
Концерт	200
Перше ліричне інтермеццо	
Перша глава біблії	203
Весільна	203
Весільна ніч	203
Хміль	204
Два серця	204
Тернина	205
Підкови	205
Барвінкова щирість	205
Малий гимн	206
Портрет теслі	206
Теслів син	207
Ярмарок	207
Зозуля	207
Наука	208
До дна	208
Мій цех	208
Друга глава	
Хліб насущний	209
Бики й буки	210
Знак дуба	210
Ідольські ночі	211
Схрещення	212
Дует	213
Сад (<i>Біологічний вірш у двох відмінах</i>)	213
Друге ліричне інтермеццо	
Корчмарські чари	214
Косовиця	214
Яворова повість (<i>Мала баляда</i>)	215
Черемховий вірш	215
Проповідь до риб	216
Коропи	216
Вільхи	216
Калина	217
Зима	217
Захід	218

Весна	218
Вишні	218
Міт	219
Вітер століть	219
Село	220
Дахи	220
Хати	220
Поворот	221
Країна Благовіщення	221
Третя глава	
Дві глави з літургії кохання	222
Золотоморе	223
Руно	224
Молитва за душі топільниць	224
Посли ночі	225
До гордої рослини, цебто до себе самого	226
Дзвінкова пані	226
Дім за зорею	227
Ротації	
Ротації	231
Міста й музи	232
Весна	233
Вербель	234
Баляда провулка	235
Назавжди	236
Баляда про блакитну смерть	237
Дно тиші	238
Кінець світу	238
Концерт з Меркурія	239
Мертві авта	240
Сурми останнього дня	241
Закінчуючи	241
Поезії поза збірками	
Міст над любов'ю	245
Смерть берези	245
Американський фільм	246
Дума про плякати	247
Поема про вітрини	249
«Попід нами, попід нами...»	251
Відвічний мотив	253

Хрусталь вічної молодости	254
Псалом патетичний	254
Псалом молодости	255
«Грає вітер в щирім полі...»	258
Марш молодих	258
«Над Гелеспонтом небо є прозоре...»	262
Поет	263
Осінь (<i>Сонети</i>)	264
Дороги (<i>Сонет</i>)	264
Зов (<i>Сонет</i>)	265
Сонет про весну, писаний взимі	265
Любов (<i>Сонет</i>)	266
Сентиментальні строфи	266
Моя кохана вчиться деклінації	267
Нещаслива любов	267
Розмова з листком	268
Народини ідеї	269
Байка про вудженого оселедця	269
Страйк мишей	270
Сулейка й соловейко, або турецька листівка (<i>бурлеска</i>)	271
Ніч в місті	272
Весна	272
Щастя	273
П'ятий кут	274
Срібні сани	274
Лещетарі	275
Маніфест серця	276
Різдво	277
Ковзани	278
На старт	278
Жіноча доля	279
Смерть Гете	279
Ваймар	281
Сади	282
Листопадовий вірш, що в ньому друзям своїм побажання посилає поет	283
Пісня про ізгоя	284
Заповіт листопаду	286
Надхнення	287

Тиша	287
Похмурий гімн	288
Гімн перед світанням	289
Гострим ножем	291
Пародія до «Дивного гостя»	291
Сократ (<i>Пародія-шарж до «Дивного гостя»</i>)	292
Безумна мить	292
Остання ніч	293
Поет	293
«Вже спалились думки...»	294
Малі лицарі (<i>До гуртової декламації</i>)	294
«Наче яструб понад жертвою...»	295
Львівська елегія	296
Засідка	296
Страшна тінь	297
До новелі «Три мандоліни»	298
Вони	298
Вийди з кімнати	298
Кам'яні строфи	299
«В ріках риби та на небі зорі...»	300
«Над містом ширяють тіні...»	300
«Дивно, а одначе таки так...»	301
Примари	301
Вечір	302
Дитирамб	303
Жолудь	304
«Де є твій Піндар...»	304
Наш перстень	305
«За зорею, що, мов іскра, має...»	305
Малий гімн	306
Розмова (<i>для дітей</i>)	306
«Ощадніш на слова, прозоріше й гостріше...»	308
«Не пий води на товщ...»	308
У січневе свято	308
«Навпроти тьми, неволі, горя...»	309
Схід сонця	310
Зелена віра	310
Молитва	311
«Тюльпани два...»	311
Ніч	312
Шевченко (<i>10.3.1861 – 10.3.1936</i>)	312

Франко (28. V. 1916 – 28. V. 1936)	313
«Втомившись жаром, день...»	313
Переміни	314
Книжка (з приводу «Свята книжки»)	314
Листопад	316
«Просвіті»	317
Угору стяг!	317
Крутянська пісня	318

Поетичні переклади

З французької

АХІЛЬ МІЛЬЄН

(1838–1927)

Три дівчині	323
На цій землі	323

З польської

ВЛАДИСЛАВ БЕЛЗА

(1847–1913)

Батьківщина	324
-------------	-----

З чеської

ЯРОСЛАВ ВРХЛІЦЬКИЙ

(1853–1912)

Голос моря	324
------------	-----

З німецької

ГУСТАВ ФАЛЬКЕ

(1853–1916)

Поет	325
------	-----

РАЙНЕР МАРІЯ РІЛЬКЕ

(1875–1926)

В'язень	325
«Хто-небудь в розпуці...»	326

Довбуш (перша редакція)

I ДІЯ

I ВІДСЛОНА	331
II ВІДСЛОНА	350

II ДІЯ

359

III ДІЯ	388
I ВІДСЛОНА	388
II ВІДСЛОНА	397
III ВІДСЛОНА	409
Довбуш (друга редакція)	
I ДІЯ	419
I ВІДСЛОНА	419
II ВІДСЛОНА	429
II ДІЯ	436
Прозові твори	
Політик. <i>Сатиричний гротеск</i>	451
Три мандоліни	457
«У салі було душно...»	460
Впливаємо наверх. <i>Гротеск</i>	463
«Було літо...»	466
Cavalleria marina	467
На другому березі. <i>Фрагменти з роману</i>	
План роману «На другому березі»	469
[I]	470
II	474
III	478
(їзда саньми)	481
(Прощання Ігора)	484
Кінець Ігора	487
(По смерті Ігора)	493
(Зустріч)	497
(Перед вбивством)	502
(Убивство)	505
Поворот Шута	509
(Сойка перед їздою Шута)	510
(Промова адвоката)	519
Марко Мартович. На другому березі.	
Лірична повість	520
Статті	
Дещо про нашу спортову термінологію	561
Літературні записки	563

Надхнення й ремесло	566
«Головною подією французької літератури...»	568
Криза сучасної літератури	570
Монументальний реалізм <i>(Про Івана Голсверти)</i>	578
Національне мистецтво	
<i>(Спроба ідеалістичної системи мистецтва)</i>	580
Між змістом і формою	591
Проти поменшування мистця	
<i>(Книжка про Новаківського)</i>	600
Мистець пристрасти <i>(Про Д. Г. Льоренса)</i>	603
«Ще не минув відгомін “Кубла гадюк”...»	606
«Хоч невелика об'ємом книжечка Кархута...»	608
Мішок веселога божка <i>(Місячна хроніка)</i>	609
Примітивна європеїзація	613
Poezja po tej stronie barykady	619
Малий скандал з українською поезією в радіо	627
Ярий, та не ярий	629
Куток для еротоманів	630
Сторінка літературної скандалістики	632
Літературна порадня	638
Відозва першого всеукраїнського з'їзду	
радянських письменників	641
«В цьому числі говорять письменники з гір...»	647
Становище поета	
<i>(Слово при роздачі літературних нагород</i>	
<i>дня 31 січня 1935)</i>	649
Література безробітної інтелігенції	652
Сто червінців божевілля.	
<i>До дискусії про світогляд і розуміння поезії</i>	656
Як розуміти поезію.	
<i>Розмова в редакції з Богданом І. Антоничем</i>	661
Ірина Вільде <i>(Спроба портрету)</i>	668

Начерки, плани, фрагменти

Новелі	675
Кохання	677
«Радникова...»	677
Отруя місяця. (?) <i>новеля</i>	678
Опозиція	679
«Поворот...»	679

Гігі. <i>Пародія оперети</i>	679
Даріо й Амелія, або сентименталізм <i>пародія, Дарія Віконська</i>	680
Пантеон муз. <i>Шарж</i>	680
Міщанин іде вгору. <i>Знімка з дійсности</i>	681
Місто затихло	681
Великий чин. <i>П'єса в чотирьох діях</i>	681
«Кімната (Сальоник) в підмиській віллі...»	682
«Данило входить за Самогласником...»	684
«Мідний місяць...»	685
«Рожі будують...»	685
«В бігу віків...»	686
«Ой, піду я на поле...»	686
«І будуть двері...»	686
«Це було вже давно...»	687
Чорний кіт	687
«А ніч, мов мати...»	688
«О сірі міти...»	688
«В моїм покої...»	689
«Є я і ти...»	689
«Багато має...»	690
Тиша	690
Amor – terra incognita	690
«Оце людина...»	690
«Хто в Бога вірує...»	690
Три мушкетери	690
«Горить під ногами земля...»	691
«Новим часам...»	691
«Простіть мені...»	691
«Щоб віднайти...»	692
«Де срібнолентий Сян...»	692
«Днів табун...»	692
Марш	692
«Це Львів...»	692
«Вийди, вийди, п'яна юрбо...»	693
«Старий філософ...»	693
«Небо білими крилами...»	693
«Чую кроки...»	694
«Глухо безвість гуде...»	694
«За одно маленьке зерно...»	694
«На перехресті...»	695

«Отруйний мед...»	695
«батьківщино...»	695
Напис на книзі	695
«Назустріч нам...»	695
(Розмова в сутінках)	695
«Похилилась над нами стіна...»	696
«Сині зорі...»	697
«Так почалось...»	697
«і жовтий місяць...»	697
«і пам'ятати тебе...»	698
«землі зелена книжка...»	698
«і кість...»	698
«в жилах...»	698
«терпкий...»	698
«(квітка, рожа)...»	698
«понад...»	699
«(птопаємо)...»	699
«немов човни...»	699
«концерт...»	699
«старий професор...»	699
«(пан) поліцай...»	699
«гурток джигунів...»	700
«кучерявий стражій...»	700
«мов тьмяні квіти...»	700
«ні, пісня...»	700
«так (знаю)...»	700
«двадцятилітній...»	700
«так, це вже...»	700
«єресь...»	701
«п'є пиво...»	701
«(пизатий)...»	701
«З кожним днем...»	701
«На дверях мого дому...»	701
«Місяць і ліхтарні...»	701
«Стільки, стільки минуло ночей...»	702
«Похмурим чорним тальмудистом...»	702
«Роздзвонилася...»	703
«П'ю повітря...»	703
«Може, сон це...»	703
«На суді зір...»	703
«І людське серце...»	704
«З екстази птахи в'януть...»	704

«І дах долонь...»	705
До друга (приятеля?)	705
«Молитва...»	706
Дерево життя	707
Адамова молитва	707
Райська яблуня	708
Лазарева відповідь	708
З зелених думок одного лиса	709
Листи	
1. До одного з редакторів журналу «Дзвони»	715
2. До Євгена Юлія Пеленського	716
3. До редакції «Перемоги»	718
4. До Івана Огієнка	719
5. [Привітання Іванові Огієнку]	720
6. До невідомої особи	721
7. До Ірини Вільде (<i>Фрагменти</i>)	722
8. До Ольги Антонич	723
9. До Ольги Антонич	724
Додатки	
[Testimonium ortus et baptismi]	727
Curriculum vitae	729
«Do Wysokiego Kuratorjum...»	730
Wykaz lektur łacińskich	731
[Świadectwo dojrzałości]	732
[Список навчальних курсів]	734
[Список наукової літератури]	742
Analiza	749
Budowa «Mazepy» Słowackiego	752
[Dyplom magistra filozofji]	757
[Список художньої літератури та перекладів]	759
[Відомості про авторів «Антології української поезії»]	770
Українські народні танці	778
[Запис в справі друкування «Книги Лева»]	792
<i>Данило Ільницький. Коментарі</i>	793
Абетковий покажчик творів	937